

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

MLÁDÍ ZPÍVÁ
koncert dětských pěveckých sborů v JKP Hranice

Ročník XXI.

ČERVEN 1979

Noví poslanci MěstNV v Hranicích

Pro odstěhování čtyř poslanců MěstNV mimo Hranice se uvolnily volební obvody č. 8, 24, 41 a 87. V doplňovacích volbách dne 7. dubna 1979 byli zvoleni tito noví poslanci MěstNV v Hranicích:

volební obvod č. 8:

MUDr. Lubica Víchová, lékařka, bytem Hranice,
sídlíště Kpt. Jaroše 1378,

volební obvod č. 24:

Jaromír Posolda, dělník k. p. SIGMA Hranice,
bytem Hranice, Hviezdoslavova ul. 717,

volební obvod č. 41:

Eliška Breburdová, samostatná referentka v n. p. HCV,
bytem Hranice, Burkešova ul. 779,

volební obvod č. 87:

Miroslav Richter, jeřábek ČSD, bytem v místní části Lhotka č. 5.

Podle zprávy mandátové komise odevzdali všichni voliči, kterým byly vydány hlasovací lístky, své hlasy pro kandidáty Národní fronty.

Socialistická soutěž občanských výborů v roce 1978

Socialistická soutěž občanských výborů jako významných pomocníků MěstNV obsahem postihuje veškerou činnost těchto aktivů na úseku politickoorganiza-torské, kulturně výchovné činnosti i ochrany a rozvoje životního prostředí.

Soutěž ukázala, že tam, kde je účinná politickoorganiza-torská práce, je i bo-hatší kulturně výchovná činnost a rovněž dobré budovatelské výsledky. Do soutěže občanských výborů v Hranicích bylo v roce 1978 zapojeno všech 30 občan-ských výborů, jež podle podmínek, v nichž pracují, byly rozděleny do tří skupin s těmito výsledky:

Ve skupině 8 sídlištních občanských výborů:

- I. místo: **OV č. 6, předseda Josef Šampalík**, Fierlingerova ulice,
- II. místo: **OV č. 2, předseda pplk. Jaromír Posolda**, Čechova ul.,
- III. místo: **OV č. 3, předseda Oldřich Valenta**, Struhlovsko.

Ve skupině 10 ostatních občanských výborů v Hranicích:

- I. místo: **OV č. 5, předseda Radoslav Zdražil**, Hviezdoslavova ul.,
- II. místo: **OV č. 4, předseda Miroslav Kaštyl**, Neudova ulice,
- III. místo: **OV č. 14, předseda Alois Klipec**, Komenského ulice,

Ve skupině 12 občanských výborů v místních částech města:

- I. místo: **OV č. 27 — Teplice nad Bečvou, předseda Josef Kellar**,
- II. místo: **OV č. 22 — Drahotuše, předseda Ladislav Dohnal**,
- III. místo: **OV č. 24 — Valšovice, předsedkyně Jaroslava Paličková**.

Vyhodnocené občanské výbory obdržely na plenárním zasedání MěstNV dne 25. dubna 1979 čestná uznání rady MěstNV, občanské výbory na prvních místech převzaly putovní standartu rady MěstNV.

Rudý prapor sovětských družstevníků

Na návrh představenstva Českého svazu spotřebních družstev propůjčila vláda ČSSR za výsledky hospodaření v roce 1978 **spotřebnímu družstvu JEDNOTA Hranice Rudý prapor sovětských družstevníků**. Současně udělila vláda ČSSR a ÚRO hranické jednotě čestné uznání za výsledky rozvoje pracovní iniciativy na počest 30. výročí Února a Český svaz spotřebních družstev připojil diplom za nejlepší výsledky v masové politické práci.

Spotřební družstvo JEDNOTA Hranice vykázalo za rok 1978 maloobchodní obrát ve výši 582,3 miliónu Kčs, což svědčí o úsilí všech pracovníků o dobré uspokojování spotřebitelů. Splněním výkonových ukazatelů a dodržení nákladů v plánované výši dosáhla Jednota v roce 1978 zisku 12 miliónů Kčs, což znamená překročení plánu na 104,2 procenta. Ve čtyřech stech provozovnách je z celkového počtu 1500 pracovníků, mezi nimiž jsou tři čtvrtiny žen, zapojeno v socialistické soutěži 97 procent pracovníků, z nich 584 pracovníků je soustředěno v BSP.

Rudý prapor sovětských družstevníků, čestné uznání vlády ČSSR a ÚRO a diplom Českého svazu spotřebních družstev převzali představitelé hranické JEDNOTY 27. dubna 1979 na slavnostním zasedání z rukou vedoucího delegace Ústřední rady družstev, člena ÚV KSČ a poslance FS a SL ing. dr. Leopolda Kovalčíka, předsedy Ústřední rady družstev za přítomnosti delegace sovětských družstevníků, kterou vytvořil Leonid Ignatjevič Ljubennikov, místopředseda sovětského Centrosojuzu, a V. K. Makarov a V. K. Dolenko. Pracovníkům jednoty blahopřáli další přítomní hosté, předsedkyně ÚV odborového svazu pracovníků obchodu Dagmar Hodáňová, vedoucí delegace krajských orgánů Jaromír Groda, pracovník SmKV KSČ, tajemník OV KSČ Jan Novotný, místopředseda ONV Josef Mezulianik, člen předsednictva OV KSČ a předseda OOR Jaroslav Kozel a další. V závěru zasedání vyhlásili pracovníci jednoty nový celopodnikový socialistický závazek na rok 1979.

Oslavy 25 let n. p. Hranice cementárna a vápenice

25. výročí zahájení provozu vzpomněli pracující n. p. Hranická cementárna a vápenice 26. dubna 1979 na celozávodní konferenci v kulturním domě za přítomnosti ředitele ministerstva stavebnictví ČSR ing. Jana Matouška, zástupce generálního ředitele VHJ CEVA V. Pokorného, zástupci krajských a okresních a městských stranických, státních a odborových orgánů a dalších hostů. O výsledcích 25leté práce podniku promluvil podnikový ředitel ing. Ladislav Matoušek.

V průběhu konference převzali představitelé HCV z rukou zástupce ministerstva stavebnictví ČSR Karla Poláka čestné uznání ministerstva stavebnictví ČSR a Českého výboru odborového svazu pracovníků ve stavebnictví a výrobě stavebních hmot za dlouholeté úspěšné plnění úkolů ve stavebnictví.

Zástupce generálního ředitele VHJ Cementáren a vápenek CEVA V. Pokorný odevzdal představitelům HCV putovní rudou standartu, kterou generální ředitelství VHJ CEVA udělilo do trvalého užívání jako prvnímu podniku výrobně hospodářské jednotky za permanentní plnění státního plánu a dosahované hospodářské výsledky.

Za 25 let úspěšné práce na poli socialistické výstavby udělil hranické cementárně čestné uznání krajský výbor odborového svazu pracovníků ve stavebnictví a ve výrobě stavebních hmot Severomoravského kraje.

Rada ONV v Přerově udělila n. p. HCV čestné uznání u příležitosti 25. výročí zahájení provozu za aktivní podíl na výstavbě okresu, uznání odevzdal představitelům podniku místopředseda ONV ing. Drahošlav Hylas. Čestné uznání MěstNV za aktivní podíl na rozvoji města u příležitosti 25. výročí provozu cementárny odevzdal předseda MěstNV Miloslav Pavelka.

Mimo to udělilo generální ředitelství VHJ Cementáren a vápenek CEVA spolu s oborovým výborem ROH cementáren a vápenek při Českém výboru odborového svazu pracovníků ve stavebnictví a ve výrobě stavebních hmot čestné uznání za umístění na 3. místě v mezipodnikové socialistické soutěži za rok 1978.

Na slavnostní konferenci byli také vyhodnoceni dlouholetí pracovníci cementárny, z nichž 6 převzalo odznak „zasloužilý pracovník oboru“ a 20 odznak „zasloužilý pracovník podniku“.

V odpoledních hodinách se uskutečnilo v kulturním domě HCV vystoupení pražských estrádních umělců, jež uváděl Jiří Prokeš, známý komerčníér Čs. televize. V podvečer zahájil ředitel přerovské státní spořitelny Vlastimil Zehmal slosování mimořádné Čs. státní loterie, jež se konalo poprvé v Hranicích. Předsedou slosovací komise byl ředitel správy Čs. státní loterie Miroslav Mixa, v komisi mimo jiné zasedli předseda MěstNV Miloslav Pavelka a pracovník mechanických dílen HCV Radoslav Zdražil, poslanec a člen rady MěstNV, šťastná čísla z osudí vyjímaly studentky hranického gymnázia. Celý hodinu trávající akt přiléhavým, pohotovým a svěžím komentářem provázela oblíbená hlasatelka Čs. televize Marta Skarlandtová-Heimová. Taženy byly výhry v celkové hodnotě 7 180 000 Kčs.

K 25. výročí provozu připravilo vedení HCV také novou propagační fotografickou publikaci.

VYZNAMENANÍ PRACOVNÍCI HCV

Mezi vyznamenanými pracovníky, jimž na návrh ÚV KSČ, ÚV NF, vlády ČSSR, vlády ČSR a SSR a ÚRO za významné pracovní výsledky udělil prezident ČSSR k 1. květnu 1979 státní vyznamenání, byl i Josef Čech, který od počátku provozu v roce 1954 pracuje v podniku jako bagrista. Je průkopníkem zavádění pokrokových metod práce, jako předseda komise rozvoje a iniciativy práce při ZV ROH má zásluhu o rozvoj kolektivů BSP v podniku, sám je nositelem stříbrného odznaku BSP, dvakrát mu byl udělen odznak ministra stavebnictví ČSR, stal se nositelem státního vyznamenání „Za vynikající práci“. 28. dubna 1979 převzal v Praze „Řád práce“.

Na slavnostním zasedání krajských a městských orgánů 27. dubna 1979 v Ostravě u příležitosti 34. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou převzal státní vyznamenání „Za vynikající práci“ Ladislav Šimůnek, který jako palič pracuje v HCV ve čtyřsměnném provozu u rotačních pecí od roku 1957. Vykazuje velmi dobré pracovní výsledky v své náročné profesi, řadu let zastává funkce v KSČ a ROH, je místopředsedou CZV KSČ a členem Lidové milice. Za dlouholetou práci a politickou angažovanost je nositelem stříbrného odznaku BSP a odznaku ministra stavebnictví ČSR.

Lékařská péče o děti na Hranicku dříve a dnes

Pediatrická péče na Hranicku dosáhla podobně jako v celém státě značného rozvoje jak po stránce organizační, tak po stránce preventivní a léčebné.

Lékařská péče o nemocné děti byla ještě v prvních letech po druhé světové válce celostátně v rukou praktických lékařů. Samostatných dětských oddělení v nemocnicích bylo velmi málo, např. na Moravě byla dětská klinika a dětská nemocnice v Brně, dětská oddělení nemocnic v Olomouci a v Uherském Hradišti. Jinde byly nemocné děti v případě nutnosti hospitalizace přijímány na odděleních chorob vnitřních. Ale už od roku 1946 byla při okresních nemocnicích při rozšiřování počtu oddělení zřizována také samostatná dětská oddělení.

V hranické nemocnici bylo **dětské oddělení zřízeno v únoru 1946**, činnost zahájilo od listopadu téhož roku, **prvním přednostou** se stal **MUDr. J. D. Vymětal**, asistent dětské kliniky v Brně. Poskytoval v omezeném rozsahu také služby pro ambulantní pacienty, děti členů různých nemocenských pojišťoven.

Dětské ambulatorium v Hranicích bylo zřízeno v roce 1950, když po skončení dětské specializace nastoupila do terénu MUDr. Heda Vymětalová. Ordinovala nejen v Hranicích, ale až do října 1954 také dvakrát v týdnu v Lipníku n. Bečvou.

Preventivní čili poradenská péče byla původně svěřena dobrovolné organizaci zvané „Ochrana matek a dětí“, teprve od roku 1947 byla převzata do péče státu, vykonávali ji však tehdy převážně praktičtí lékaři, často ovšem přitom zaneprázdnění i jinými úkoly. Od roku 1950 začala v poradnách pracovat **MUDr. Heda Vymětalová**, ovšem práce v poradnách se tehdy omezovala pouze na řízení výživy a kontrolu celkového vývoje dítěte.

Významným celostátním mezníkem ve vývoji zdravotní péče u nás bylo sjednocení zdravotnictví podle zákona 103 z roku 1951, kterým stát převzal na sebe plně povinnost starat se o zdravý tělesný a duševní vývoj každého občana a poskytovat obyvatelstvu veškerou preventivní i léčebnou péči. Na úseku péče o dítě se sloučily dosavadní dětské poradny s dětskými ambulatorii národního pojištění v **dětská oddělení zdravotních středisek**, jež se pracovně i organizačně napojila na dětská oddělení nemocnic.

To umožnilo dětským lékařům převzít poradny od praktických lékařů. Přímá léčebná péče o nemocné děti a návštěvní služba u nemocných dětí zůstala stále v rukou obvodních (praktických) lékařů. Dětských lékařů bylo ještě stále málo a úkolů přibývalo, např. školní zdravotní služba, péče o děti v dětském domově a od roku 1951 také lékařská péče v dětských jeslích.

Teprve když v roce 1956 přešla do terénu MUDr. Helena Dohnalová, bylo možno rozšířit počet ordinačních hodin v dětském středisku v Hranicích, od ledna 1963 po nástupu MUDr. Dagmar Chybové do terénu bylo možno organizovat návštěvní službu u nemocných dětí do jednoho roku věku; u starších dětí tuto službu vykonávali ještě nadále obvodní lékaři. Pro nedostatek ordinačních místností pracovala MUDr. Chybová na venkově, v Hranicích převzala část školní zdravotní služby a od roku 1964 i poradnu pro Hranice-střed. Zřízením další dětské ordinace vznikly koncem roku 1968 tři dětské obvody. Teprve s nástupem MUDr. Elen Šoborové do terénu od 24. dubna 1973 bylo možno rozšířit návštěvní službu u nemocných dětí do věku šesti let a od 1. října 1973 do 15 let. Od té doby jsou personální a prostorové podmínky v Hranicích natolik vyhovující, že **pediatrii mohli převzít kompletní péči o děti do 15 let**. Došlo už jen k některým personál-

ním změnám, od 1. dubna 1975 dětské oddělení nemocnice dostalo novou vedoucí prim. MUDr. Janu Horkou, po odchodu MUDr. Chybové do Lipníka nad Bečvou nastoupila v prvním čtvrtletí 1976 MUDr. Marie Nováčková, MUDr. Heda Vymětalová pracuje nyní v místní části Drahotuše, v Hranicích nastoupila MUDr. Ludmila Kučová, na Potštát přešla MUDr. Alena Supová.

Vedle této kurativní a preventivní péče mají některé dětské lékařky ve svém obvodu i **jesle**, jež také prošly ve svém vývoji mnohými změnami. Byly původně zřizovány býv. spolky pro mládež, v roce 1937 bylo v celé ČSR jen 86 jeslí. Teprve po zestátnění péče o mládež v roce 1948 převzaly zřizování jeslí národní výbory, později i podniky a jejich počet prudce stoupal. **V Hranicích byly první jesle zřízeny v roce 1951**, další na podzim téhož roku v Polomi, v roce 1952 v Bělčtině a v roce 1953 na Potštátě. Nebylo tehdy školeného personálu a tak práci nynějších sester zastávaly často ženy z domácností, v nejlepších případech sestry s krátkodobým kursem nebo sestry ČSČK. Pro výchovnou a vzdělávací práci nebyly tehdy tamí předpoklady, ani zkušenosti, i když pracovníci nechýběla snaha a dobrá vůle. S přibývajícím počtem dětských sester se zvyšovala úroveň práce v jeslích po stránce hygienické a zdravotní i výchovné péče, takže se staly důležitým zdravotnickým zařízením, která doplňují rodinnou péči o dítě.

Jedním z úkolů pediatrii je také **péče o školáky**. Děti školního věku jsou každoročně podrobeny lékařské prohlídce, jež umožňuje odhalit a také často ve spolupráci s příslušným odborným oddělením léčit různé potíže dětí v tomto věku, např. poruchy vnímání, potíže neurotické a jiné.

V průběhu uplynulého období bylo v péči o dítě dosaženo také mnoho úspěchů terapeutických. Jedním z prvních kladných výsledků bylo rychlé **snížení úmrtnosti kojenců**. V roce 1937 činila ještě 100,7 promile, čili umíralo do roka ještě každé desáté dítě, v roce 1978 se snížila v okrese jen na 14,52 promile a je nejnižší v Severomoravském kraji. Nebývalých úspěchů bylo dosaženo **v léčení a hlavně prevenci infekčních nemocí**, např. díky penicilínu přestala být obávámou nemocí spála. Jiné nemoci, jako tbc a dětská obrna téměř vymizely díky důsledně prováděnému očkování. Děti jsou rovněž očkované proti záškrtu, tetanu, černému kašli, neštovicím, spalničkám. Ještě v roce 1955 se vyskytla v Hranicích menší epidemie záškrty, na toto onemocnění zemřely tehdy asi tři děti, nyní záškrť prakticky vymizel a mladí adepti medicíny jej znají jen z vyobrazení v učebnicích. Rozmach medicíny přinesl pozitivní výsledky i u jiných onemocnění, téměř vymizely těžké poruchy výživy u kojenců, také proto, že se zvýšila celková životní úroveň obyvatelstva. Velkým úspěchem bylo objevení příčiny obávané těžké žloutenky u novorozenců a zavedení celkem úspěšné léčby, zavčas jsou odkrývány některé vrozené vady výměny látkové aj. A další kladné výsledky lze očekávat v budoucnu. Naše společnost postavila péči o matku a dítě na přední místo své starostlivosti. To, co bylo pro zdraví dítěte vykonáno, tvoří významnou kapitolu v historii našeho dětského lékařství. Jsme přesvědčeni, že pediatrie budoucích let bude moderní, progresivní disciplinou nejen po stránce léčebné, ale bude zaměřena převážně preventivně. Přispěje tak vydatně k nejlepšímu vývoji našich dětí a k jejich uplatnění v rozvinuté socialistické společnosti.

Příspěvek MUDr. Hedy Vymětalové „Lékařská péče o děti v Hranicích dříve a dnes“ byl přednesen na besedě „**Lékaři a rodiče v boji za zdravé dítě**“, kterou k Mezinárodnímu roku dítěte uspořádala 28. března 1979 nemocnice s poliklinikou, Jednotný klub pracujících a MěstV ČSČK v Hranicích. Na besedě dále hovořila MUDr. Elen Šoborová na téma „Mezinárodní rok dítěte“, MUDr. Ludmila Kučová o správné výživě dětí a MUDr. Marie Nováčková o dětských úrazech.

Úspěch zákyň střední zdravotnické školy

Na středních zdravotnických školách probíhá každoročně **soutěž v poskytování předlékařské první pomoci**, která má ukázat, jak jsou zákyňe připraveny k poskytování pomoci v mimořádných podmínkách. Po školních kolech se uskutečnilo 24.—25. dubna 1979 v Šilheřovicích u Hlučína krajské kolo této odborné soutěže ve dvou etapách — v soutěži tříčlenných družstev zákyň III. ročníků a v soutěži jednotlivců ve třech disciplínách: v poskytování první předlékařské pomoci v terénu, ve zdravotnickém zařízení bez lékaře a v branné složce v poskytování první pomoci v terénu zamořeném bojovými látkami. Výkony hodnotila porota za předsednictví krajského chirurga J. Kopeckého CSc. V krajském kole zaznamenaly zákyňe střední zdravotnické školy v Hranicích, připravené a vedené učitelkou Marií Konvičnou, pěkný úspěch: **V soutěži tříčlenných družstev ze všech deseti škol v kraji se jako první umístilo družstvo zdravotnické školy Hranice ve složení Milena Králová, Marie Macháčková a Milena Schneiderová před družstvem školy z Ostravy a Opavy, v soutěži jednotlivců byla první Marie Macháčková, na třetím místě Milena Schneiderová**, obě z hranické školy. Hranické zákyňe spolu s družstvem z ostravské školy budou reprezentovat v červnu Severomoravský kraj v národním kole této soutěže. LN

VIII. setkání turistů Severomoravského kraje

Ve dnech 8.—10. června 1979 se uskuteční v Hranicích VIII. setkání turistů Severomoravského kraje. Pořadatelé — turistický odbor TJ SIGMA — připravili pro účastníky setkání tyto vlastivědné turistické vycházky:

8., 9. a 10. června 1979:

1. trasa: **Reservacemi kolem Hranic:** od sokolovny přes Mariámské údolí, aragonitové jeskyně, lázně Teplice nad Bečvou, Hranická propast, Hůrka, U kostelíčka, arboretum střední lesnické technické školy, muzeum v Hranicích.

9. června 1979:

2. trasa: **Přes Maleník na Helfštýn:** od sokolovny přes Mariámské údolí, valšovičká jezírka, Maleník, hrad Helfštýn, Lipník nad Bečvou, zpět do Hranic vlakem.

3. trasa: **Neznačenými cestami na Helfštýn:** sokolovna, U Antoníčka, naučnou stezkou lesnickou SLTŠ, Maleník, Helfštýn, Týn nad Bečvou, podél Bečvy do Hranic.

4. trasa: **Přírodní rezervaci Hůrka a naučnou stezkou lesnickou:** od sokolovny do Hůrky, Hranická propast, aragonitové jeskyně, naučná stezka lesnická s vyhlídkami nad Křivým k sokolovně.

5. trasa: **Málo známými Oderskými vrchy:** od sokolovny přes Velkou, Hrabůvku, Radíkov, Potštát s prohlídkou památek, Puchart, Lhotka, Velká, Hranice.

6. trasa: **Radíkov — Potštát — Hranice:** do Radíkova autobusem, potom po trase č. 5.

7. trasa: **Za tisíciletým tisem:** vlakem do stanice Drahotuše, pěšky do Milenova, na Uhlínov, Středolesí, Studená, Kouty, Boškov, Potštát, Puchart, od hostince U tlustého Jana autobusem do Hranic.

8. trasa: **Neznámou Doubravou:** vlakem do stanice Špičky, pěšky na Kačenu, Kamenec, Doubravou na Choryňskou Stráž, Choryně, Lhotka nad Bečvou, zpět vlakem do Hranic.

9. trasa: **Podhůřím Oderských vrchů:** vlakem do Lipníka nad Bečvou. Bohuslávky, Lipnická myslivna, zříceniny hradu Drahotuše, Podhoří, Milenov, Drahotuše, podél trati do Hranic.

10. trasa: **Krajem lovců mamutů:** vlakem do Přerova, pěšky do Předmostí, kopec Čekyně, Vinary, Lýsky, Přerov, zpět do Hranic vlakem.

Dálkový pochod MORAVSKOU BRANOU na trasách 50 — 30 — 15 km se uskuteční **9. června 1979**, zajišťuje odbor turistiky TJ SOKOL Černotín a Opavice.

Prezence účastníků je ve vstupní hale sokolovny 8. června od 9. hodiny dopoledne, v sobotu 9. června a v neděli 10. června 1979 do 6. hodiny ráno.

Z dokumentů v Síni tradic lesnické školy v Hranicích

V Síni tradic Střední lesnické technické školy v Hranicích jsou zveřejněny některé zajímavé materiály dokumentující odbojovou činnost tehdejších pracovníků školního polesí v období 2. světové války. Materiály jsou tím zajímavější, že sama lesnická škola v Hranicích byla v této době v německých rukou, studovali na ní pouze němečtí studenti a vyučovali němečtí profesori.

Zaměstnanec školního polesí, výpomocný lesní hajný Václav Zizler, v r. 1944 přechovával v oddělení 8 k ruské občany, utečence ze zajateckého tábora. Vypomáhali mu též lesní dělníci Samek Fr., Samek K. a Dohnal z Rybářů a ze Slavíče. V listopadu 1944 pomáhal též třem slovenským partyzánům, kteří se v lesích polesí ukrývali.

S partyzány spolupracoval též lesní hajný Bohumil Fulín, který uvádí, že odcizoval z muničních skladů střelivo a třaskaviny pro partyzánskou skupinu „Záhoří“ a k partyzánům převedl 16 maďarských vojnů s celou výzbrojí.

Pro partyzánský odboj v Dolních Nětčicích poskytl lesní hajný Josef Kopeček 25. 3. 1945 dva revolvery, kulovnici a 200 nábojů. Hajný Kopeček též přechovával ruského zběha pronásledovaného Němci.

Zajímavou věrnost české lesnické škole prokazovala též úřednice tehdejší vyšší lesnické školy v Hranicích Markéta Braunsteinová. Z Hranic odešla nejdříve pracovat do Přerova, kam byla lesnická škola s českými studenty přeložena „na dožítí“. Odtud pak, po odmaturování posledního ročníku českých studentů začala pracovat na, tehdy již jedině české lesnické škole, v Písku. Zde pracovala až do osvobození republiky od fašismu v roce 1945. Okamžitě

po ukončení 2. světové války žádala o přeložení zpět do Hranic, kde vy-
pomáhala při znovuotevření české lesnické školy.

Síň tradic SLTŠ v Hranicích seznamuje návštěvníky a žáky školy s pokroko-
vými tradicemi školy, počátky lesnického školství na Moravě i nejnovějšími
úspěchy školy.

(VF)
Ing. Vladimír Foltánek

Zemřelí občané z Hranic v dubnu 1979

Cyril Premus, Hranice, Vrchlického 719 — nar. 6. 7. 1898
Manie Sudková, Hranice, Fierlingerova 1261 — nar. 4. 3. 1904
Adolf Vavřík, Hranice, Jaselská 1216 — nar. 25. 11. 1908
Jan Záruba, Hranice, Vrchlického 720 — nar. 8. 10. 1904
Karel Král, Hranice, Skalní 630 — nar. 3. 1. 1909
Jan Titz, Hranice, Hálkova 904 — nar. 31. 3. 1905
Zuzana Tomesová, Hranice, Zborovská 583 — nar. 14. 6. 1942
Jaroslav Knápek, Drahotuše, Nerudova 455 — nar. 11. 10. 1919
Marie Valentová, Velká 74 — nar. 25. 1. 1900
Amálie Perutková, Olšovec 31 — nar. 25. 3. 1903
Miloš ANTEK, Fienlingerova 1203 — nar. 26. 9. 1924
Hana Mitášová, Hranice, Zborovská 1245 — nar. 9. 2. 1968

Čest a vděčná paměť všem zemřelým spoluobčanům!

DROBNÉ ZPRÁVY

MUZEUM MORAVSKÉ BRÁNY v Hranicích je opět od 1. května 1979 přístupno
veřejnosti.

Návštěvníci mají zde možnost zhlédnout především „fajáns a kameninu“ s bo-
hatými ukázkami habánské fajanse, lidové moravské a slovenské keramiky, vý-
robků hranické ditrichštejské manufaktury na fajans, moravské a české kame-
niny.

Výstavní prostory v budově muzea v Janáčkově ulici č. 1 jsou přístupny v ne-
děli od 9.00 do 12.00 a ve středu odpoledne od 14.00 do 17.00 hodin.

Koncertem TALICHOVA KVARTETA, který se uskuteční 6. června t. r., ukončí
svou programovou sezónu Kruh přátel hudby při Jednotném klubu pracujících.

Další abonentní cyklus koncertních večerů bude zahájen v říjnu 1979, bude
obsahovat 6 koncertů a jejich dramaturgický návrh je již připraven. S tituly
těchto koncertů vás seznámíme v příštím vydání Zpravodaje.

V případě zájmu o členství v KPH obdržíte přihlášku i podrobné informace
v kanceláři Jednotného klubu pracujících.

Marta Skarlandtová-Heinová o sobě a o Hranicích

Vidíme velmi často příjemnou tvář této hranické rodačky na obrazovce a sly-
šíme její hlas, který vždy se skutečným zaujetím a přesvědčivostí, vzdálenou
běžně rutině rozmlouvá s diváky o denních pořadech a uvádí i slavnostní
programy.

Jak sama Marta Skarlandtová vzpomíná s úsměvem, první vystupování na ve-
řejnosti souviselo s jejím přechodným dětským zájmem o loutkové divadlo, jež
hrála i pro širší okruh malého obcenstva v domě. V období školní docházky už
jí zájem o práci na veřejnosti neopustil, jak o tom svědčí spolupráce se školními
novinami, více jí však tehdy lákalo objevování dávných kultur, jak o tom četla
v knihách o archeologii.

„Velmi ráda vzpomínám na školu, měla jsem strašnou kliku na kantory. Vite,
pokud učitele, který dokáže usměrnit u svých žáků jejich zájmy, ukáže jim,
o co se zajímat, to je životní štěstí a to jsem měla jak na národní škole, tak
na tehdejší SVVŠ a přeji mladým lidem v Hranicích, aby je měli stále“, vyznala
se upřímně. Ve škole ovšem neviděli rádi, že Marta občas doprovázela svého
otce jako zpěvačka v jeho hudebním souboru v restauraci na Motošíně (dnes už
zmizelá). Hlasový projev si zdokonalila u prof. Leo Jehne, ředitele Divadla hud-
by v Ostravě. A v průběhu studia III. ročníku SVVŠ ještě před maturitou se zá-
častnila konkursu na hlasatelku u ostravské televize. Brala konkurs jako záj-
mavou hru, přiznává, a snad právě proto a pro své přirozené nadání byla přijata.
I když už dojížděla před ostravské televizní kamery, maturita v roce 1966 do-
padla výborně. A Marta přitom vzpomíná vděčně na profesora Viktora Langra,
který jí poradil, aby využila svých jazykových schopností a přihlásila se ke stu-
diu angličtiny a němčiny na tlumočnickém a překladatelském oboru Univerzity
17. listopadu v Praze. A zároveň při zahájení prvního studijního roku v Praze
vykonala hlasatelský konkurs a začala vystupovat znovu, tentokrát v pražské
televizi, zprvu pohostinsky, od roku 1969, tedy ještě před ukončením vysoko-
školských studií, v pracovním poměru, i když to znamenalo značné pracovní vy-
pětí. Univerzitní studium zakončila diplomovou prací, v níž se zabývala obou-
stranným překladem s komentářem.

Přesto, že měla možnost věnovat se tlumočení, zůstala věrna televizi. Vždyť
vedení televize také hned jí umožnilo uplatnit její jazykové znalosti — už v roce
1969 poprvé uváděla zahájení Mezinárodního televizního festivalu, tehdy spolu se
slovenskou hlasatelkou Blaženou Kočtúchovou. A od té doby se již při podob-
ných významných příležitostech s Martou Heinovou, vlastně nyní už Skarlandto-
vou setkáváme pravidelně a pokládáme za samozřejmé její jisté vystupování,
s nímž dobře reprezentuje Čs. televizi a podílí se na úspěšném průběhu těchto
slavnostních pořadů.

„Učení mě vždy vysloveně bavilo, vždy toužím něco nového se dovědět, je to
báječné dobrodružství“, říká Marta Skarlandtová, a proto také využila možnosti
postgraduálního studia na fakultě žurnalistiky. Náročné studium při zaměstnání
dokončila diplomovou prací na téma „Úloha hlasatele a průvodce pořadem v úči-
nu působení na diváka“. Zabývá se v ní účinkem osobnosti hlasatele na diváka
a vyzvedá to, co ostatně cítíme z jejího vlastního projevu před kamerou, že hlas-
atel musí do svých slov a do svého vystupování vkládat kus své vlastní osob-
nosti.

Při natáčení Čs. televize v Hranicích přišla řeč samozřejmě i na vztah k rodišti: „Bývám v Hranicích často, ráda si sem odskočím a uvádím různé pořady, už proto, že tím mohu způsobit potěšení svému rodnému městu a jeho obyvatelům. Ale při natáčení „Dostaveníčka v Hranicích“ jsem zde byla vlastně poprvé služebně, a tomu jsem zvláště ráda, už také proto, že jsem se dověděla mnoho z jeho podivuhodné historie. Mám překrásné vzpomínky na Hranice, nejvíce na řeku Bežvu, ve všech ročních obdobích ji mám ráda, ale zvláště na jaře, když začíná vonět. A ještě jeden osobní poznatek připojím, který se týká nakonec i mé malé dcery, že dětská přátelství, prožívaná na venkovském městě mají docela jiný charakter než ve velkoměstě, jsou jaksi opravdovější. Je to zvláštní, chtěla jsem, aby rodiče šli také do Prahy, ale došla jsem k poznatku, že bych tím ztratila důvod sem jezdit, a to by mi bylo líto. Neboť, i když žiji trvale v Praze, vždy, když se chystám do Hranic, říkám, že jedu domů. A k tomu vedu i svou dvouletou dcerku, aby zde našla a prožívala nádherný pocit prázdninových dobrodružství.“

L. Novotný

Pracovníci Čs. televize Ostrava o Hranicích

Jak jsme už uvedli, natáčeli v měsíci dubnu pracovníci Čs. televize z Ostravy zábavný pořad „Dostaveníčko v Hranicích“, který diváci uvidí na obrazovkách v červenci 1979. Kromě Gustava Oplustila, který je autorem scénáře a jehož jsme představili hranické veřejnosti už v květnovém Zpravodaji, se na natáčení podíleli i další hraničtí rodáci, Marta Skarlandtová-Heinová a Jaromír Zaoral. Podařilo se nám s nimi i s dalšími předními pracovníky studia Čs. televize v Ostravě pohovořit o jejich práci a vztahu k Hranicím:

Jaromír Zaoral, hlavní kameraman studia Čs. televize v Ostravě, nám řekl upřímně:

„Přivítal jsem příležitost spolupráce na Dostaveníčku v Hranicích nejen proto, abych opět navštívil rodné město, ale abych se štábem, který měl za úkol otevřít Moravskou bránu dokořán, otevřel i srdce diváků. Zdá se mi, že jsme se zhostili úkolu se zdarem.“

„Dívám se na rodné město s odstupem 25 let, vzpomínám, jak jsem tu trávil krásné mládí uprostřed půvabné přírody, v blízkosti nádherné řeky Bežvy, vidím, že město roste dál do krásy.“

„Za léta nepřítomnosti v Hranicích jsem se stal Ostravákem, v ostravské televizi jsem v oboru hrané tvorby spoluvytvořil řadu pořadů, zvláště seriálů, na které diváci stále vzpomínají jako byl Dispečer, Haldy, Kamenný řád a další. A v poslední době připravujeme nový pořad pod názvem „Postele bez nebes“, který má ideově navazovat na „Kamenný řád“. Řád spolupracuji nejen s redakcí hrané tvorby, ale i na pořadech dokumentárních a publicistických, jež nejsou prostově ohraničeny.“

Vladimír Kotmel, dramaturg studia Čs. televize v Ostravě, věnoval Hranicím tato slova:

„Město Hranice na člověka, který na své cestě vybočí z obvyklé trasy, dýchne podobným kouzlem jako Telč, Slavonice či Tábor, z ruchu nákladní i automobilové dopravy se dostane do historického středu města, z něhož na něho dýchá sváteční pohoda, i když třeba přší nebo fouká vítr, jak nás to potkalo při jednom

filmovacím dnu. Barevné „Dostaveníčko v Hranicích“ mělo to štěstí, že se nad ním nesešli autoři cizí, odjinud, kteří by museli teprve do podstaty života města pronikat, ale ve filmovém televizním štábu byly osobnosti, které s městem souvisí svými kořeny, kteří se tu narodili nebo zde dlouho pobývali, počínaje Gustavem Oplustilem, šéfdramaturgem závauného vysílání Čs. televize Praha, přes režiséra Zdeňka Havlíčka, který tu pobýval v době vojenské služby, hlavního kameramana Jaromíra Zaorala, jehož otec, známý hranický fotograf v něm vypěstoval základy pro jeho životní povolání, až po jednu z komentátorek Martu Skarlandtovou-Heinovou. Do pořadu jsme pozvali také další přední osobnosti, mající vztah k Hranicím jako zasl. umělce, filmového scénaristu Jiřího Brádecku, zasl. umělce akad. malíře Otu Holase, zasl. umělkyni Naděždu Kniplovou, členku Národního divadla aj.

Přesvědčili jsme se, že město není uzavřeno do sebe a do minulosti, ale mění se před očima, jak to poznává člověk, který tudy občas projíždí. Kromě jiných cílů našeho dostaveníčka máme i přání, aby lidé, kteří tudy obvykle jen po hlavní silnici projedou, si vyhradili aspoň hodinku času, prošli městem, podívali se i do Lázní Teplíc nad Bežvou a nelitovali námahy a poznali i okolí. Lázně Teplice nad Bežvou budou mít své místo v dalším dostaveníčku.“

Zdeněk Havlíček, režisér studia Čs. televize v Ostravě vidí při tvorbě pořadu „Dostaveníčko v Hranicích“ hlavní problém v tom, že díky spolupracovníkům z Čs. televize, z Hranic a autora se sešlo mnoho materiálu, který by si zasloužil, aby byl natočen a zpracován, ale stanovená délka pořadu nutila zvážít a vybírat, protože „dostaveníčko“ je i pořadem zábavným a musí dát místo i písničkářům. Autoři se snažili, aby šlo o písničky původní, navazující na historii a současnost Hranic. Jako spolupracovníci byli vybráni Jaroslav Vykrent, Zbyněk Vavřín, zpívala Jitka Molavcová, Naďa Urbánková, Marie Rottrová, hrál orchestr Gustava Broma se sborem Jaromíra Hniličky. Připravil L. Novotný

BLAHOPŘÁNÍ SPOLUOBČANŮM, kteří se v červnu dožívají

75 let:

Kateřina Dömischová, Hranice,
Potštátská 1181
Aloisie Musilová, Hranice,
Husitská 799
Cecilie Petrzelová, Hranice,
Jaselská 1086
Marie-Lukešová, Slávič 55
Anna Bartošová, Velká 6
Marie Hlavinková, Velká 102
Marie Vašínková, Drahotuše,
Gottwaldovo 57
Jan Myška, Drahotuše 16
Karla Cekotová, Drahotuše,
Nádražní 367

80 let:

Antonín Domes, Hranice, Máchova 4
Marie Drahotušská, Tesaříkova 536

85 let:

Františka Kašparová, Olšovec 70
František Vydržel, Drahotuše,
Nerudova 365

92 let:

Marie Husová, Hranice, Hřbitovní 10

93 let:

Anna Vacová, Hranice,
kpt. Jaroše 1361

Našim jubilantům přejeme dobré zdraví a hodně životní pohody do příštích let!

PROGRAMY JKP

Sobota 2. 6. ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO DĚTI
letní kino 14.00 — průvod dětí městem
14.30 — zábavný program pro děti

Středa 6. 6.
sál LŠU 19.30 Koncert Kruhu přátel hudby
TALICHOVO KVARTETO

Pondělí 18. 6. Koncert populární hudby
sál JKP 19.30 JANA KRATOCHVÍLOVÁ
se skupinou Motor

Pondělí 25. 6. Výchovný koncert pro žáky ZDŠ
sál JKP 8.15 a 10.00 V PĚTI ZA HUDBOU, KTERÁ NEUMÍRÁ

Úterý 26. 6. Představení divadla Čtyřlístek
sál JKP 8.15 a 10.00 RŮŽE PRO PRINCEZNU

Středa 27. 6. Literárně hudební montáž z děl P. Bezruče a L. Janáčka
sál JKP 8.15 a 10.00 VĚNEC Z BODLÁČÍ

ZÁJEZD DO DIVADLA PRACUJÍCÍCH V GOTTWALDOVĚ:

Středa 6. 6.
odjezd v 18.00 SLAMĚNÝ KLOBOUK

Kino Mír DRAHOTUŠE:

1. 6. v 19.30 hod. SETKÁNÍ V ČERVENCI
3. 6. v 17 hod. Český film. Úsměvný příběh o romantické lásce a přátelství.
Film je mládeži přístupný.

6. 6. v 19.30 hod. NA ÚROVNI
Filmová komedie USA. Film je mládeži nepřístupný.

8. 6. v 19.30 hod. NEJCENĚJŠÍ CO MÁM
10. 6. v 19.30 hod. Francouzský film. Drama ženy, která odmítla smířit se s rozsudkem smrti. Film je mládeži nepřístupný.

10. 6. v 17 hod. MUŽ S ORLEM A SLEPICÍ
Český film. S úsměvem i vážně o mladém muži, který hledá svou cestu. Film je mládeži přístupný.

13. 6. v 19.30 hod. ÚDĚL
Rumunský film. Baladický příběh muže, který unikal před spravedlností. Film je mládeži nepřístupný.

15. 6. v 19.30 hod. VRAŽDA NA VEČERÍ
17. 6. v 19.30 hod. Film USA. Napínavá veselohra se slavnými detektivy. Film je mládeži nepřístupný.

17. 6. v 17 hod. BÁJEČNÉ DOBRODRUŽSTVÍ
Kouzelné vyprávění o dětech. Film je mládeži přístupný.

20. 6. v 19.30 hod. POSELSTVÍ BOHŮ
Film NSR. Odvážné teze, které věda zatím nevyvrací. Film je mládeži přístupný.

22. 6. v 19.30 hod. DRAVÍ PTÁCI
24. 6. v 17.30 hod. Anglický film. Dramatický soubor dvou helikoptér. Film je mládeži přístupný.

27. 6. v 19.30 hod. BALADA O LÁSCE A ZRADE
Sovětský film. Historický epos o statečném boji fránského šacha. Film je mládeži přístupný.

29. 6. v 19.30 hod. PÍSEŇ O STROMU A RŮŽI
1. 7. v 19.30 hod. Český film. O lásce, přátelství a spolupráci na velikém díle. Film je mládeži přístupný.

Představení pro děti — každou sobotu v 15.30 hodin.

2. června	O PTACÍ VÍLE a STATEČNĚM PASTÝŘI Sovětský film podle staré uzbecké legendy.
9. června	JAK SE TOČÍ ROZMARÝNY Česká veselohra o tom, jak se dělá film
16. června	KOUZELNÝ OBCHOD Belgický film. O malém Petrovi, jeho sestřičce a kouzlech.
23. června	APAČI Indiánka NDR.
30. června	BOLEK A LOLEK UDATNÍ INDIÁNI Pásmo kreslených filmů.

Filmy pro mládež — každou neděli v 15.00 hodin

10. června	MORSKÁ PANNA Veselohra NDR.
17. června	VŮNĚ CIBULE Italský film. Westernová dobrodružství mírumilovného pěstitele cibule.
24. června	ODSOUZENÁ STŘELA Dramatický zápas o záchranu 1500 cestujících.
1. července	HEJ RUP Český film s Voskovcem a Werichem.

PROGRAMY KIN

Kino Svět:

5. 6.—7. 6.	ŽELEZNÝ ŠÉF Italský film. Dramatický obraz předválečné Sicílie. Film je mládeži nepřístupný.
8. 6.—11. 6.	CHALOUPKA STRÝČKA TOMA Film NSR. Film podle stejnojmenného románu Beecherové-Stoweové, Film je mládeži přístupný.
12. 6.—14. 6.	TAJEMSTVÍ OCELOVÉHO MĚSTA Film ČSSR. Dobrodružný příběh na motivy románu J. Verna. Film je mládeži přístupný.
15. 6.—18. 6.	DEVÁTÉ SRDCE Film ČSSR. Hrůzostrašná historie o potulném studentu, smutné Adrianě, zločinném astrologovi a čisté lásce. Film je mládeži přístupný.
19. 6.—21. 6.	ŠTĚSTÍ NEPADÁ S NEBE Film NSR. Satirický příběh ze současného života. Film je mládeži nepřístupný.
22. 6.—25. 6.	NĚMÝ FILM Americká komedie. Bláznivá honička tří filmařů za úspěchem. Film je mládeži přístupný.
26. 6.—27. 6.	I VE SMRTI SAMI Film NSR. Tragický osud rodičů, kterým válka vzala syna. Film je mládeži přístupný.
Čtvrtek 28. 6. 17.00 a 20.00	Představení pro členy Klubu přátel sovětského filmu. NEPŘÁTELE Filmový přepis divadelní hry M. Gorkého.
29. 6.—2. 7.	PAST V HORÁCH Kanadský film. O chlapci s odvahou a srdcem rytíře. Film je mládeži přístupný.

Začátky uvedených představení v 17.00 hodin.

1. 7. v 17 hod. HVĚZDA PADÁ VZHŮRU
Český muzikál s Karlem Gottem. Film je mládeži přístupný.

Představení pro mládež — každou neděli ve 14.30 hodin

3. června O PTAČÍ VÍLE A STATEČNÉM PASTÝŘI
Sovětský film podle uzbecké legendy.

10. června HERODOTOVO TAJEMSTVÍ
Rumunský film. Výprava dětí za památkami dávných předků.

17. června KOŤÁTKO HAF
O medvědí rodince a dalších zvířátkách.

24. června APAČI
Indiánka NDR.

1. července PRVNÁČKOVÉ
Sovětský film o malých školácích.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc.